

Sobre la declaració com a Bé d'Interés Cultural del Pont de Santa Quitèria, entre els termes de Vila-real i Almassora.

Autor: Comissió de Llegat històric i artístic

Coordinador: Vicent Àlvarez i Jesús Huguet

Ple: 28 de novembre de 2005, a Ibi

Antecedents

Amb data del 28 de setembre de 2005, registre d'entrada 923 del 3-10-05, el director general de Patrimoni Cultural Valencià es dirigí al Consell Valencià de Cultura per tal que aquesta institució elevara, de conformitat amb el que disposa l'article 27.5 de la Llei 4/98, d'11 de juny, de Patrimoni Cultural Valencià, el preceptiu informe sobre la possible declaració com Bé d'Interés Cultural (B.I.C.) del pont anomenat de Santa Quitèria que es troba entre els termes municipals de Vila-real i Almassora.

La Presidència del Consell Valencià de Cultura va encomanar a la Comissió de Llegat Històric i Artístic la redacció de l'informe oportú.

Fets

Per resolució del 3 de juny de 1981 la Dirección General de Bellas Artes, Archivos y Bibliotecas del Ministerio de Cultura acorda incoar expedient per tal de declarar B.I.C., en la categoria de "monumento histórico", el pont situat entre els termes municipals de Vila-real i Almassora, anomenat de Santa Quitèria. El Boletín Oficial del Estado (B.O.E.) publica el 27 d'agost de 1981 la corresponent resolució, i adverteix als ajuntaments interessats que a conseqüència de la incoació de l'expedient no podran realitzar-se intervencions que afecten el bé i els seus voltants, i que siguen contràries a la condició de B.I.C..

Per la sola iniciació de l'expedient es concedeix la consideració de bé a protegir, per la qual cosa la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència l'inclou en el seu catàleg de "bens incoats", i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies fa constar en la seu web la condició patrimonial i històrica del Pont.

Però el canvi de competències en la declaració de B.I.C. i les disposicions legals noves fan que fins ara mateix no s'haja resolt encara la declaració instada en 1981. La quantitat d'expedients incoats abans de transferir-se les competències des de l'Administració Central a l'Autonòmica també ha propiciat la caducitat de l'expedient esmentat, raó per la qual s'enceta un de nou, des de la direcció general de Patrimoni Cultural, tot i tenint present la resolució que avalava el del Ministerio de Cultura de 1981.

Per tant el Pont de Santa Quitèria, entre Almassora i Vila-real, encara no està declarat oficialment com B.I.C. a pesar de que el paratge en el que es troba té la consideració d'Espai Natural dada la seua proximitat a la desembocadura del riu de Millars.

Consideracions

El Pont ha estat reparat per tal de recuperar la seua estructura monumental, de gran vàlua ja que es tracta d'una construcció de trànsit i hidràulica remarcable. Uns metres abans del Pont trobem l'Assut de Santa Quitèria que és un element agrari i estètic de gran importància. Cal dir que el Pont és un dels referents de construcció medieval, alguns historiadors indiquen que per ací passava la Via Augusta romana, més interessant de les comarques de Castelló.

Com aspectes negatius devem assenyalar la manca de senyalització per accedir-ne. Seria recomanable que tant des d'Almassora com des de Vila-real es procurara traçar l'accés. Igualment considerem que seria oportú fer constar en les entrades alguna referència a la data d'erecció i història del Pont, mitjançant rètols explicatius, ja que aquesta actuació tindria uns efectes pedagògics evidents.

L'entorn, en la part del terme de Vila-real està prou degradat. Són visibles abocaments incontrolats al llit del riu i en les mateixes immediacions del Pont. Un dels arcs, el primer venint de Vila-real, està pràcticament ocupat per uns aterraments amb tarongers possiblement il·legals.

Conclusions

1. El Consell Valencià de Cultura informa favorablement la proposta de declaració com Bé d'Interés Cultural (B.I.C.) del Pont de Santa Quitèria, situat entre els termes municipals de Vila-real i Almassora.

2. Recomana als ajuntaments d'Almassora i Vila-real que tinguen presents el deure de conservar el bé patrimonial que representa el Pont de Sta. Quitèria, adoptant les mesures adients per tal d'evitar abocaments incontrolats, dignificant l'entorn i fer complir les obligacions que figuren a l'expedient incoat, especialment en el que afecta a les indústries dels voltants i als aterraments que afecten la contemplació i visió del pont. Igualment es recomana el control del pas de vehicles.
3. També es recomana l'actuació per tal de senyalitzar els accessos.
4. Igualment es recomana, dada la seua proximitat a la desembocadura del riu de Millars, la integració de l'entorn en un pla global de regeneració, senyalització i recuperació d'un espai natural rellevant.
5. Aquest informe es remetrà a la direcció general de Patrimoni Cultural Valencià de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana, i també a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies i als ajuntaments de Vila-real i Almassora.